СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 206. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ВЕРЕСНЯ 1950. No. 206. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

АЙЗЕНГАВЕР ЗАКЛИКАЄ „ПЕРЕМАГАТИ ВЕЛИКУ БРЕХНЮ ВЕЛИКОЮ ПРАВДОЮ"

Денвер, 4. вересня. — „Похід за Волю", неофіційну кампанію, ціллю якої є поширювання при допомозі радія серед мільйонів, що живуть за Залізною Заслоною, правди про політичні цілі Злучених Держав, розпочав промовою ген. Двайт Айзенгавер, президент Колумбійського Університету. Промовляючи як „приватна людина", Айзенгавер візвав американський нарід щедро підмогати фінансово „Похід за Волю" як приватне підприємство, яке має сказати людям під комуністичними режимами, що американські вояки гинуть в Кореї в обороні високих ідеалів, а не в обороні „американського імперіялізму", як це чути з радієвих промов, висиланих з Москви, Праги, чи Варшави. „Голос Америки", говорив ген. Айзенгавер, як офіціяльна установа, є обмежена в своїй пропаганді вимогам департаменту стейту, який вдержує дипломатичні зв'язки з Совєтами та їхніми сателітами. Та „Похід за Волю" це приватне підприємство й воно матиме більшу свободу в боротьбі з совєтськими та комуністичними брехнями. Завданням „Походу за Волю", говорив ген. Айзенгавер, буде „перемагати велику брехню великою правдою" і доказувати, хто є справжнім воєнним палієм і агресором, в яких країнах є поліційні режими і невільнича праця і хто змагає до поневолення цілого світу. Як важко пригноблює людину, казав Айзенгавер, як подумати в „Свято Праці", що одна третина людської раси живе в кріпацтві, що в країнах за Залізною Заслоною нема вільної преси, свободи слова і віри, що там школа і друковане слово є тільки „млинами пропаганди". Тепер уже нема нам виходу і боротьба неминуча; жереб зістав кинутий в Азії, казав Айзенгавер, свою свободу може втратити навіть й Америка. Взиваючи до боротьби з совєтською агресією і брехнею усіми засобами, Айзенгавер підкреслив щераз при кінці промови, що „правда є нашою найсильнішою зброєю".

А. М. БАРАНОВСЬКИЙ ОЧОЛЮВАТИМЕ СОВЄТСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ДЕЛЕГАЦІЮ В О. Н.

Москва, 5. вересня. — Тут повідомлено, що совєтсько-„українську" делеґацію на найближчу сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй очолюватиме Анатолій Максимович Барановський, що раніше був представником підсовєтської України в Економічній і Соціяльній Раді О. Н. Дмитра Мануїльського, виходило б, цим разом вже не пустять до Ню Йорку, бо в московському повідомленні його не згадується. Натомість членом тої „української" делегації буде Григорій Д. Стадник.

ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ГОЛОСІВ ЗА ПЛЯН МЕКАРТУРА

Лінокс (Масачусетс), 4. вересня. — Хоч як переконливими словами старався президент Труман у своїй останній промові по радіо виправдати становище уряду в справі Формози, в цілій країні піднімаються раз-у-раз нові авторитетні голоси, попираючі плян оборони острова, предложений ген. МекАртуром, а відкинений президентом Труманом. Адмірал Люї Е. Денфелд, бувший Начальник Морських Операцій, промовляючи як републіканський кандидат на губернатора стейту, заявив, що плян МекАртура є з мілітарного становища „пляном здорово думаючої людини". Знов Адольф Берлє, бувший асистент секретаря стейту, підкреслив, що якщо комуністичний Китай піде війною проти Злучених Держав, то цілком певно не станеться це через Формозу, а з інших причин. Це було, казав він, „фактичним виповідженням війни Обєднаним Націям російським урядом, хоч це буде виходити від китайського комуністичного режиму". „Російсько - азійський комуністичний блок дає наглядні докази, що він веде агресивну війну" каже Берлє. Проте, як він, так і адмірал Денфелд заявились проти „превентивної війни", кажучи, що „демократія війни не починає".

РОБІТНИЦТВО ЗА ДОПОМОГУ В БОРОТЬБІ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОЇ АГРЕСІЇ

Вашингтон. — „Вісім мільйонів членів Американської Федерації Праці пізнали від самого початку, що комуністична Росія є ворогом нашої вільної цивілізації", — заявив Вилієм Грін, президент АФП, у своім посланні, виданім з нагоди цьогорічного „Свята Праці". Грін, як і Филип Морей, президент Конгресу Індустріяльних Організацій, запевнили президента Трумана, що зорганізоване робітництво в Америці дасть повну допомогу кожній акції, ціллю якої буде спинення червоного наступу. Американське робітництво, казали вони, випродукує усе потрібне для ведення війни не тільки в Кореї, але всюди в світі, де тільки доведеться воювати з совєтською агресією. Совєтська продукція що спирається на невільничій праці, ніколи не дорівнає продукції вільної країни. Секретар Праці Товбин заявив, що американське робітництво знає, що „в країнах, де комуністи при владі, немає ніякої свободи для робітників". Тому саме робітники, які живуть на волі, повинні доложити усіх зусиль, щоб звільнити закованих своїх братів, які находяться під тоталітарними режимами, так, щоб „робітники в кожній частині світу стали вільними". Складали ще заяви теж представники і менших робітничих юній, запевняючи уряд, що в цій „годині кризи" усе робітництво стоїть солідарно при своїй владі та що воно, як не визнавало так і далі не визнаватиме ніякої „диктатури, в якому виді вона б не проявлялась".

В АМЕРИЦІ

● **Ресстрацію комуністів** започаткувала сама Комуністична партія. Кажуть, що вона приготовляється піти з ними в підпілля, як буде оголошений закон про ресстрацію комуністів і їх фронтових організацій.

● **13 осіб згинуло в Ютіка** в автомобілевій катастрофі на сам „Лейбор Дей". Майже всі пасажири вертали з святочних вакацій.

● **Поспіх і алькоголь** є найважливішими причинами автомобілевих випадків. Статистику випадків веде Краєва Рада Безпеки.

Совєтський літак збитий під час атаки на сили О.Н. в Кореї

Вашингтон, 5. серпня. — Сьогодні вранці державний департамент повідомив, що двомоторовий бомбардувальник „з червоною зіркою" заатакував кораблі Об'єднаних Націй на водах при західному побережжі Кореї та був збитий. З розбитків літака у воді витягнено вбитого лейтенанта совєтської авіяції з відповідними документами. В повідомленні державного департаменту до Об'єднаних Націй дослівно сказано: „Дня 4-го вересня 1950 морські сили Об'єднаних Націй були в дії при західному побережжі Кореї на висоті приблизно 38 рівнобіжника, на місії, виконуючи резолюцію Ради Безпеки з 27-го червня 1950. В годині 1:29 після полудня, корейського часу, двомоторовий бомбардувальник, ідентичність якого можна було встановити тільки по червоній зірці, перелетів на ворожий лад понад розвідувальними кораблями в напрямку до центра формації Об'єднаних Націй. Бомбардувальник відкрив вогонь на патролюючий боєвий літак Об'єднаних Націй, що відповів на його вогонь і збив його. Одному нищильникові Об'єднаних Націй пощастило видобути трупа одного з членів залоги бомбардувальника. Папери ідентичности вказували, що труп був Мішина Тєннадія Васілєвіч, лейтенанта збройних сил СССР, чергове число 25054." Стільки в повідомленні державного департаменту, що його передав сьогодні в год. 12:30 вночі заступник американського представника в Об'єднаних Націях, Ернест Гросс, генеральному секретареві О. Н., Трігве Лі, а 25 хвилин пізніше сер Гледвинові Джеббові, цьогомісячному британському предсідникові Ради Безпеки.

XIII. Конвенція Ліги Молоді великим ідейним, культурним і організаційним успіхом

Ню Йорк, 5. вересня. — „Ліґа Української Молоді Північної Америки дає молодій американсько-українській генерації повне право і всі причини пишатися своїм українським походженням; вона бо краще зорганізована і виконує кращу і більшу роботу, ніж подібні організації будь-якої іншої національної групи в Америці" — твердив в своєму привітанні 13-тій конвенції цеї Ліґи головний секретар Українського Народного Союзу, Григорій Герман. Конвенція, її перебіг і вислід, була повним потвердженням цих слів.

Тринадцята Конвенція Ліґи Молоді Північної Америки відбулася традиційно під кінець тижня, зв'язаного з Днем Праці, отже в суботу, неділю і понеділок, 2, 3, і 4-го вересня включно, цим разом в Ню Йорку, в готелю Комодор. В конвенції взяло участь 476 зареєстрованих представників, що репрезентували 91 молодечих клюбів і організацій в Злучених Державах Америки і в Канаді. Крім ділових нарад організаційного порядку, під час конвенції виголошено дві програмові доповіді, що мали б стати ідейною базою дальшої праці ліґи. Проф. Лев Добрянський, голова Українського Конґресового Комітету, говорив про завдання українців в „біжучій війні", а д-р Володимир Галан, екзекутивний директор Злученого Українського Допомогового Комітету доповідав про допомогову і переселенчу акцію цього Комітету і його дальші завдання. Дискусія над доповідями виявила живе зацікавлення молоді цими двома основними проблемами американсько-української громади. Влаштований в рямках конвенції великий музично-танцювальний Фестиваль був культурним завершенням цієї великої імпрези молоді. „Геральд Трібюн" назвав цей фестиваль „започаткуванням сезону" в міродайній для американської музичної культури Карнеґі Голл. Формальний бенкет, знаменита і оригінальна виставка ноші та цілий ряд інших імпрез виповнили велику програму конвенції.

ВІДКРИТТЯ КОНВЕНЦІЇ. ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАРАД.

Формальні конвенційні наради відкрив голова Конвенційного Комітету, Володимир Бакад, в суботу, 2-го вересня, в год. 11:30 перед полуднем. — Американський і канадійський прапори обабіч президіяльного стола у великій балевій залі готелю Комодор и артистичне виконаний образ українського бандуриста, символ Ліґи, на стіні за президіяльним столом, творили тло і символізували конвенційні наради. Володимир Бакад, після відспівання американського і канадійського національних гимнів, привітав приявних від імені очолюваного ним Конвенційного Комітету та передав слово предсідникові Ліґи, Євгенові Волошинові, що з черги привітав приявних, подав до відома конвенційну програму та пригадав обов'язки і повинності делеґатів під час нарад і поза ними. Провірка делеґатів і репрезентованих ними молодечих організацій та вибір конвенційної президії, очолюваної Осипом Гурським, виповнили першу частину нарад цього дня.

Проф. Добрянський: Використання українського потенціялу — рішальне для перемоги вільного світу.

Післяобідні наради першого конвенційного дня були виповнені в цілости доповідями та їх обговоренням. Основну програмову доповідь виголосив — проф. Лев Добрянський, голова УККомітету. Провідною думкою його доповіді було рішальне значення для перемоги вільного світу українського потенціялу, якщо він буде належно використаний. Виходячи зі заложення, що російський большевизм є нічим іншим, як тільки продовженням російського шовінізму і імперіялізму в іншій формі, доповідач накреслив загальний образ символізований сьогодні Українською Повстанською Армією відвічної боротьби українського народу проти тої самої загрози, яка сьогодні страшною зморою зависла над цілим світом. Загострення російської загрози для світу допомагає вільним народам пізнати та оцінити визвольні змагання українського народу, хоча проти цього є ще багато перешкод, як з боку явних так і скритих ворогів українського народу та західніх демократій. Американські українці можуть віддати велику прислугу та виконати свій обов'язок відносно своєї американської батьківщини і свою повинність відносно свого українського народу, як усуватимуть ці перешкоди та відкриватимуть світові очі на справжню суть української боротьби та її рішальне значення для перемоги вільного світу. Цю роботу і ці збірні зусилля американських українців очолює Український Конґресовий Комітет. Ліґа і молодь взагалі виконають своє завдання, як вони більш активно включаться в ці зусилля, в свідомості спільности американсько-українських інтересів.

Д-р Галан про виконані і майбутні завдання ЗУАДКомітету

Д-р В. Галан, екзекутивний директор Злученого Українсь-

(Докінчення на стор. 4-тій)

КОНВЕНЦІЯ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

Ню Йорк. — Черова річна Конвенція Товариства Українських Професіоналістів розпочалась в суботу ввечорі (2 вересня) вечером в готелі Брівурт, на який було около 75 професіоналістів, що були з різних сторін Злучених Держав і Канади. Повитав присутніх Осип Гурський з Дітройт, надаючи зібранню відразу милого й товариського характеру. В програму вечора ввійшов обширний реферат адв. Анни Чопик, члена ДП-Комісії стейту Масачусетс про законодавство для Переміщених Осіб та можливості, які повинні бути негайно використані українськими професіоналістами для цеї цілі, щоб спровадити до Злучених Держав в найскорішому часі ще якнайбільше наших скитальців. Прелегентка ствердила на підставі урядових дослідів, що в Америці вважають скитальців за добрих робітників і порядних людей, які вміють дати собі раду. Найгірше ведеться українським професіоналістам, що сюди прибули, і це повинно бути окремим завданням українських професіоналістів в Америці, щоб тим нашим рідним допомогти знайти якусь працю. Цей реферат був доповнений д-ром В. Галаном, екзекутивним директором ЗУАДКомітету, який згадав вкоротці про осяги Комітету, підніс високої вартості, які принесли з собою наші скитальці, зокрема мистці, науковці та письменники, на яких таке товариство, як українських професіоналістів, повинно звернути особливу увагу. Д-р Антін Вахна з Канади виголосив ще дуже цікавий реферат про найновіші досліди в медицині щодо хворіб, які досі вважались невиліченими. Продовжувано реферати на другий день, в неділю, в готелі Комодор, підчас сесії, якою проводив Честер Манастирський з Аликвипа, Па. Про ролю американсько-українських організацій в акції допомоги визвольним змаганням українського народу та в змаганнях Америки до перемоги демократії в світі, говорив Осип Лисогір. Прелегент згадав довоєнну довголітню працю „Об'єднання Українських

(Докінчення на стор. 4-тій)

ВІДБУЛИСЯ З'ЇЗДИ ОДВУ І ДОБРУС

Ню Йорк, 5. вересня. — В тому самому часі, як в готелі Комодор відбувалася конвенція Ліґи Молоді, в готелю Брівурт відбувся черговий з'їзд Організації Державного Відродження України, а в церковній залі св. Володимира при 14-тій вулиці з'їзд Демократичного Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів. З'їзди обох цих окремих організацій, ОДВУ з чималою вже традицією праці в користь української справи на цій землі, та ДОБРУС — недавно створене об'єднання новоприбулих, були замітні своїм глибоким патріотизмом та великою вірою в перемогу української справи і щирим бажанням причинитися до цієї перемоги. Подробицям з'їздів обох цих організацій відамо окреме місце в чергових виданнях цього щоденника.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРОТИНАСТУПИ ПРИПИНИЛИ ПОХІД ЧЕРВОНИХ

Токіо, 5. вересня. — Місцеві американські і південно-корейські протинаступи припинили в загальному генеральний наступ червоних, що продовжується великими силами від трьох днів на всіх фронтах, та який в останньому знову помітно скріпився головно на східній ділянці фронту в районі міста Поганг. Сьогодні вранці комуністичні зусилля були скеровані головно на оточення та ізоляцію Поганг, що є, після Пусан, другим головним портом постачання для сил Об'єднаних Націй. Найзапекліші бої відбуваються на лінії між Кйонгджу і Йонгчон, де комуністи намагаються перетяти комунікаційне получення з Тайгу. В цьому місці червоні загналися около шість миль на південь від Кігйє, загрожуючи ізоляцією Погангу. Проте, американські і південно-корейські протинаступи сьогодні вранці припинили ворожий похід, щонайменше хвилево. В попередніх двох днях комуністи атакували великими силами на всіх фронтах, зокрема на півдні, в напрямку на головний порт Пусан через Масан, та з усіх боків на центральній і північній ділянках в напрямку на Тайгу. Цим разом комуністичний наступ був піддержуваний не тільки важкою артилерією, але й боєвими літаками російської продукції. Стверджується, що довжина найбільшого клину, що ним червоні врізались в лінії оборонців за останні три дні наступу, виносить около 12 і пів милі на східному фронті в районі Поганг, де наступає дві повні червоні дивізії в силі поверх 20,000 вояків, з третьою дивізією в резерві. — На інших фронтах американці і південно-корейці не тільки припинили ворожий наступ, але й знову відбили втрачений в попередніх боях терен. На центральному фронті між Вейґван і Сінґйонг, здовж ріки Нактонґ, комуністи небагато здобули, хоча там наступає їх чотири дивізії, в силі около 40 тисяч вояків, та не зважаючи на величезні втрати, які в цих боях вже мали б виносити около 10,000 вояків. Американська авіяція ввесь час піддержує оборонців в фронтових боях та в нищенні ворожих скупчень, постачання і комунікаційних ліній в запіллі. Не здобувши рішального успіху у фронтових боях, ворог знову широко застосовує тактику інфільтрації.

НАЙБЛИЖЧИХ 10 ДНІВ ВВАЖАЄТЬСЯ РІШАЛЬНИМИ ДЛЯ ВІЙНИ В КОРЕЇ

На фронті в Кореї, 5. вересня. — Тут в командних американських колах вважається, що найближчих десять днів будуть рішальні для дальшого перебігу і висліду війни в Кореї. Протягом того часу сили оборонців будуть до тої міри скріплені, що пропорція їх відношення на фронті якщо не вирівняється зі силами ворога, то щонайменше дозволить встановити таку фронтову лінію, що виключила б можливість пролому без перекидування оборонців з одної ділянки на другу. Це буде першою перед-

МАНДЖУРІЯ ДОСТАВЛЯЄ РЕКРУТІВ КОРЕЙСЬКИМ ЧЕРВОНИМ

Лейк Соксес, 5. вересня. — Головнокомандуючий силами Об'єднаних Націй, ген. Доґлес Мек Артур, стверджує в своєму черговому звідомленні до Ради Безпеки можливість набирання рекрутів до комуно-корейської армії з Манджурії. В повідомленні ген. Мек Артура говориться про „наявність великої кількости військ у запіллі ворога недалеко північно-східного кордону, що вказує на можливість набору рекрута в південно-східній Манджурії".

МОСКВА ОБВИНУВАЧУЄ АМЕРИКУ В ОЗБРОЮВАННІ ЯПОНІЇ

Москва, 5. вересня. — В недільному виданні місцевої партійної „Правди" надруковано статтю, в якій обвинувачується Злучені Держави в озброюванні Японії в агресивних цілях, звертаючи при цьому увагу та погрожуючи 30-літнім совєтсько-китайським договором для припинення „японської агресії". В статті пишеться, що ген. Мек Артур швидко „озброює Японію, створюючи нову 300-тисячну японську армію під маскою поліції" та висилаючи „японських наємників" на війну в Корею. „Кілька днів тому — пише „Правда" — цей кат в уніформі генерала заявив одверто, що він задумує при допомозі Японії завести в Азії англо-саську „культуру". Але „Правда" вважає, що „агресивні пляни Трумана і Мек Артура, після кривавих слідів німецьких і японських канібалів, засуджені на невдачу" з огляду на совєтсько-китайський договір проти „японської агресії", перемогу комуністів в Китаю, повстання „корейської народньої республіки", яка дала „належну науку американським імперіялістам" та на успішні виступи інших азійських народів проти англо-американців.

КРАЇНИ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ ВІДДАЮТЬ ПЕРШЕНСТВО ПРОДУКЦІЇ ЗБРОЇ

Лондон, 5. вересня. — Фабрики об'єднаних Атлантійським Пактом країн знову почнуть цілою парою кувати зброю замість плугів, щоб могти захистити ці народи перед збільшуваною з кожним днем загрозою большевицької заглади. Таке важне рішення винесли представники Північно-Атлантійської Ради у висліді своїх чергових нарад. В повідомленні на цю тему стверджується, що вирішення цілого ряду складних проблем спільного фінансування оборонних заходів відложено на пізніше, але справу першенства для продукції зброї можна було вирішити на принципі внутрішньо-краєвих проблем. Справа оборони цих країн знову буде предметом нарад Ради міністрів закордонних справ країн Атлантійського Пакту, що відбудеться в половині цього місяця в Ню Йорку. До цього часу учасники лондонської конференції мають поробити відповідні заходи перед своїми урядами та спонукати їх до ще більших оборонних зусиль.

В СВІТІ

● **Американське командування** в Кореї з великим признанням висловлюється про південно-корейську фльоту, що нараховує всіх 41 малих воєнних кораблів та з великим успіхом виконує свої завдання здовж цілого східного і західного побережжя країни.

● **Два транспортові літаки** поставила Бельгія до розпорядження Об'єднаних Націй в Кореї.

● **Буря, злива і опісля вилив** в японських індустріяльних районах Кобе і Осака залишили 300,000 осіб без даху над головою. Під час стихії 199 осіб було вбитих, 5,648 поранених а 236 пропало без вісти.

● **Двох колишніх членів** югославського парляменту призналися на суді в Веограді, що вони змовлялися з румунською амбасадою для повалення уряду Тіта.

● **В Греції** центрально-ліберальна партія ген. Плястіраса рішила виступити проти уряду Венізельоса, що заповідає нову урядову кризу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО ВАКАЦІЯХ

„Свято Праці" означає теж кінець літнього відпочинку, чи там вакацій. Отже вертаємо до „нормальної праці". Цю зміну відчуває чи не кожна хата вже тому, що треба слати дітей до школи. Для українців це важна проблема ще й з цього боку, що треба думати про українську школу та українське навчання, як для тих, що тут родились, так і тих з нашої молоді, що сюди недавно прибули. Не місце тут розводитись над проблемою українського шкільництва в Америці. На цю тему писалося в одній тільки нашій газеті стільки, що можна б з цього зложити грубі томи книжок. Не розв'язана ця проблема задовільно й досі, хоч маємо вже в Америці так багато фахових сил, потрібних для навчання української мови, літератури, історії й т. п., а теж багато такої молоді, яка розмовляє між собою тільки по-українськи і тим більше відчуває чи повинна відчувати потребу дальшого навчання українською мовою.

В таких обставинах можемо тільки апелювати до нашого загалу, щоб бодай були використані ті школи, які вже існують по наших парафіях чи громадах. А маємо вже поважне число цілоденних шкіл де вчать сестри, є і вечірні школи. Є теж комбінації цілоденних шкіл з вечірніми курсами. Маємо вищі школи і каледжі для хлопців і дівчат, що є під церковним проводом. До того по більших осередках відбуваються тепер цілі серії популярних викладів з українознавства, які дають молоді добру нагоду доповнити своє знання з цеї ділянки. Про все це треба пам'ятати. Треба допомагати школам і курсам вдержатись і розвиватись в дусі, який відповідає тим почуванням, які є в глибині нашого серця. Коли не подбаємо, щоб наші малі діти навчились дорожити українською молитвою і мовою та зацікавились українським письменством і мистецтвом чи українською історією, то цілком певно не матимемо ніяких українських катедр по американських університетах та каледжах, бо не буде учнів, а таке явище вже тепер спостерігаємо.

„Лейбор Дей" повинен би закінчувати вакації, дні відпочинку. Та коли приглянутись оголошенням в часописах про ті різні імпрези, з'їзди і конґреси, які призначені на „Свято Праці", то треба признати, що й в літі велася велика праця, бо ж треба було все підготовити, доповіді та звіти виготовити, проби відбувати і т. п. Проте, „новий" сезон праці таки зачинається по „Лейбор Дей". Така вже тут традиція, що по „Лейбор Дей" беремось всюди до праці з новим духом і новим розмахом, а навіть і новою програмою.

Беручись до нової народної праці нам завжди треба мати на увазі в першу чергу наші найважніші завдання, про які не сміємо забувати. Оборона української справи мусить бути обов'язково в кожного й кожної з нас на першому місці. Праця Українського Конґресового Комітету мусить дістати від нас більшу підтримку, як це було досі. Мусимо теж чесно й гідно докінчити нашу рятункову акцію і спровадити до Америки ще тих наших рідних з Европи, які мають можливість сюди дістатись. ЗУАДКомітет потребує на це фондів і завірень, які йому треба дати, а в літі ми про це майже забули. Потребує піддержки теж і українська культура та наука.

Усе це — наше життя, а ми хочемо і повинні жити повним життям!

Ген. Доглес МекАртур

Генералові Доглесові МекАртурові приглядаються здалека і зблизька як його прихильники, так і противники та вороги. Його приятелі кажуть, що він єдиний знає, як повести діла, щоб збройні сили Обєднаних Націй, яких він є командантом, дійшли до 38 рівнолежника, себто до кордону Південої Кореї, який відділяє її від її агресора, тобто Північної Кореї. Знов його непрочитане послання на конвенцію Ветеранів Чужинецьких Воєн в Шікаго пригадало усім його незалежний спосіб думання. Для успокоєння політичного заворушення президент Труман вислав йому привітного листа, ніби з нагоди його п'ятилітнього урядування як військовий адміністратор Японії, хоч дав йому до зрозуміння, що політика належить до президента, а не до генералів.

Ген. МекАртур турбується долею Формози, бо цей острів злучений з обороною американських інтересів на Далекому Сході, які генерал вирішує практично від цілої низки років. Коли 7 грудня 1941 р. японці виконали історичний напад на американську морську базу в Перл Гарбор на Гавайських островах, през. Френклин Д. Рузвелт без вагання назначив МекАртура командантом американських збройних сил на Тихому океані. Це була хвилина найбільшого упокорення Америки. МекАртур, який мав величезний досвід у воєнному ремеслі з першої світової війни в Европі, а адміністраційний досвід як губернатор Филипин з рр. 1822-25, мусів зазнати ще особистого упокорення, коли серед аґресії японців на Филипини дістав від през. Рузвелта наказ втікати з боїв у Корехіо на півострові Батан. Він так зробив і 17 березня 1942 р. торпедовою лодкою виїхав до Міндавао, а потім до Австралії. Одначе виїжджаючи, заявив: „Я ще вернуся!".

І справді повернувся, але серед небувалих трудносців. „Через трудноші до зір;" — у буквальнім значенні, бо він як генерал носить пять зірок на своїх погонах — діждався хвилини, коли міг подиктувати японцям умови здачі на американським панцирнику „Мизурі" 14 серпня 1945 р. Цею капітуляцією покінчилася формально друга світова війна.

Після капітуляції він став американським військовим губернатором Японії. Його приятелі жартом назвали його „шогуном", тобто членом колишньої правлячої кліки, яка рішала про політику Японії. Американська окупація була признана тодішніми Аліянтами, отже й Росією і Совети втримували в Японії свого представника в особі звісного ген. Деревянка. Від нього й через нього ген. МекАртур пізнав політику й тактику комуністичного режиму. При тім він теж учився, якої стратегії треба вживати проти комуністів.

Коли 25 червня корейські комуністи напали на Республіку Корею на півдні від 38 рівнолежника, ген. МекАртур дістав наказ від през. Трумана зорганізувати під своєю командою оборону в імені Америки, потверджену незабаром Радою Безпеки Обєднаних Націй. Американська армія в Японії мала три дивізії і була у віддалі 100 миль від Кореї. Американська залога в Кореї була тільки номінальна. Отже генерал МекАртур почав оборону перед десять крат сильнішою і знаменито підготованою ворожою силою з дрібною американською залогою і непідготованою до війни армією Корейської Республіки. Треба було вляти в американську й корейську армію віру в перемогу і розбудити довіря в американському запіллю до армії й до справи, яку ця армія боронить.

Перший іспит витримав ген. Доглес МекАртур і його армія блискучо. Дальші події залежні не тільки від постави Америки, але й усіх вільних націй, що мають своїх представників в Об'єднаних Державах, які мають у цій справі останнє і рішальне слово.

Оборона Европи і Німеччини

(Лист з Німеччини).

В цілім світі дискутується проєкт канцлера Західної Німеччини Аденауера про потребу збільшення контингентів поліції в Німеччині для охорони порядку перед можливими виступами „народної поліції" із советами опанованої Східної Німеччини. Поки не було корейської війни, справа озброєння Німеччини розглядалася лише в теорії. Тепер це проблема, до якої світ мусить прийти практично.

При цім треба пригадати деякі факти, щоб показати, наскільки московська політика перевищає послідовністю, упертістю і знанням ситуації своїх противників. Після розгрому німецьких армій 1945 року в Німеччині настав великий перелом у громадській думці. Мілітаризм і диктатуру величезна більшість німців щиро проклинала, як причину нещастя Німеччини. Німеччина сподівалася, що західні великодержави, у власному інтересі, візьмуть в оборону німецький народ перед безмежним російським імперіялізмом. На жаль, так не сталося: Америка і Англія радо давали Сталінові в Німеччині все, що він бажав. В Лондоні, у Вашинґтоні та в Парижі найбільше боялися відновлення німецької військової сили і не хотіли бачити страшної загрози з Москви.

Сталін повів свою політику в Німеччині іншим способом: грабуючи живого й мертвого, Москва однак створила вірну собі партію в Німеччині (комуністів) і даля цій партії модерно озброєну армію („Народня поліція"). Ця армія тепер є в стані захопити Західну Німеччину, коли б того забажав Сталін.

Німці нічого більше не бояться як советської окупації. Вони бачать советську военну підготову і ставлять собі питання: Що буде завтра? Одні шукають виходу в створенні численної поліції, щоб могла забезпечити порядок супроти советських саботажів (Аденауер). Провідник опозиції - соціялдемократ Шумахер — уважає створення такої поліції за безцільне, бо такі малі контингенти не можуть оборонити Німеччини. На думку Шумахера, американці мали б прислати свої армії на вишкіл у Німеччину.

Є в Німеччині певні групи, що хотіли б використати теперішню ситуацію для досягнення повної рівноправности для Німеччини щодо озброєння. Такий розвиток небажаний для західних великодержав. Тому найбільш реальним виходом із ситуації було б створення німецької армії, як частини збройних сил Европи, в системі Атлантійського Пакту. В цьому погляди міністра Бевина сходяться з плянами Чорчила, провідника консервативної опозиції.

У Франції є велика розбіжність в оцінці озброєння Німеччини. Є страх перед можливим німецьким мілітаризмом, але, з другого боку, чути заяви: — Чому інші народи мають кривавитися в обороні Европи, а німці будуть сидіти дома?

Реально сказавши, Німеччина по другій світовій війні вже ніколи не зможе стати нарівні з світовими великодержавами, бо не має матеріяльних засобів для цього. Коли „переможна" Франція живе в великій мірі допомогою Америки, то що ж казати про розгромлену Німеччину?

Як же ставиться до проєктів озброєння народна маса західної Німеччини? Розчарування війною і політикою західних великодержав, що не вміли використати щирих симпатій до себе по війні, дуже велике. Є великий страх перед большевизмом, але панує також загальна байдужність, пасивність: мовляв, що буде, того не минеш... Люди стараються забезпечити своє домашнє господарство цукром, милом та іншими товарами, бо знають, що при комуністичній диктатурі того не буде. Ці настрої використовує комуністична пропаганда: комуністи радять громадянам Зах. Німеччини уже тепер „правильно зорієнтуватися", бо потім „буде запізно"... На цю вудку ловиться немало наївних людей.

М. Д.

М. В. Дольницький.

Сила і слабість СССР

На Далекому Сході, в Кореї, йде перша пробна сутичка між червоним імперіялізмом і силами, що репрезентують справжній ідеал демократії. Хоч третьої світової війни ніхто не хоче, хоч кожний боїться її страхіть, атомових бомб, ракет, бактеріологічної атаки — вона, здається, неминуча. Добра із злом, любови із ненавистю, свободи із неволею, щирости із підлістю — не спарувати. І тому до зудару між ними прийти мусить, це статися може незабаром, але може і за кілька років.

Америка, що перебрала на себе провід вільних націй, приспішеним темпом намагається пізнати темні сили комунізму. Тисячі науковців, соціологів, істориків, військових знатоків і аналістів господарсько-промислових справ основно все досліджують, як про це довідуємося із статті Ричарда Вилсона, голови вашингтонського бюра журналу „Лук" (ч. 17), п. н. „Росія — сьогодні: її сила і слабість; спроможність зважитися на війну проти Злучених Держав".

Із статті довідуємося, що досліди над СССР розвинулися в ЗДА практично в окремий промисл. Безліч проблем зв'язаних із СССР безупину розглядаються та студіюються в міністерстві закордонних справ, у військових департаментах, в Центральній Агенції Розвідки та інших державних органах. Майже кожна державна агенція займається якимось відтинком чи частиною питання зв'язаного із проблемою червоної Росії.

Студії на цю тему провадяться безупину в низці американських університетів, університет в Принстон досліджує популяційні справи, в дослідчому Центрі Російських справ Гарвардського Університету йде основна праця щодо розв'язки питань СССР, в бібліотеці Гувера Університету Стенфорд збірають і доповнюють потрібні матеріяли, провадяться студії цієї проблеми і в Колумбійському університеті.

В частині статті „Наші Б-36 бомбардувальники можуть атакувати озброєний табір СССР" читаємо дослівно: „Росія окружила себе танками і літаками, та все ж в її збройній силі існують, прогалини. Тисячі втікачів звітують про умовини в сов'єтських таборах примусової праці і оповідають про політичні безпорядки в Латвії і Україні".

Згадка про Україну — не єдина в цій статті. Ми мали також змогу читати низку статтей інших авторів в різних часописах, ми слухали радіо-коментарів — і ствердили, що американська публіцистика, а вслід за нею і відповідальні державні чинники, щораз більше присвячують уваги проблемам України, її боротьбі за самостійність. В парі із спробами та серіозними намаганнями американців пізнати таємницю СССР, вони цілком самозрозуміло не можуть не натрапити та дивний для них факт, що після кількадесятирічного панування кривавого комунізму, в Україні все ще існує збройний спротив. І цю ділянку студіюється, в Америці, вона ще не осягнула того ступня зрозуміння, якого треба, та все ж перший крок зроблений. В зв'язку з цим варто підкреслити, що щораз частіше зустрічається на сторінках преси ствердження, що СССР — це ніщо інше, як продовження імперіяльної Росії, що Сталін — це некоронований цар Росії. Це вказує, що вже зачінають в Америці краще розуміти проблему „єдиної - неділимої" та що теза про конечність розчленування російської імперії, яка сьогодні називається СССР, знаходить щораз більше зрозуміння серд політиків Заходу.

Не все, що про свої досягнення публікує СССР, є тільки пропагандою, пише автор. Вони спіраються це так на советських публікаціях, що тільки вихвалюють, але більше на тих, що містять критичні завваги. Відомо ж, що „самокритика" — це найкраще джерело пізнання сили і слабости. Не диво, що саме такі публікації західнім знатокам, за наказом Політ-бюро, найтяжче роздобути.

Основну увагу, як пише Р. Вилсон, присв'ячується питанні зросту сов'єтського промислу від закінчення другої світової війни. Про це читаємо в окремому розділі.

Елсворд Реймонд, кол. керівник економічної секції СССР при розвідці американської армії (1944-46) і аналіст дослідів при амриканській амбасаді в Москві (1938-43) перевів основну студію питань зв'язаних із советською промисловістю, використовуючи не тільки друкований матеріял, але й власний досвід. Наслідки його праці опублікував Університет в Стенфорді у В-ві Бібліотеки Гувера.

Він стверджує, що чим довше Сталін отягається з війною, тим швидше він наблизить продукційну силу СССР до продукційної сили ЗДА. Сьогодні СССР продукує стільки, скільки продукувала

(Докінчення на стор. 3-тій).

М. Дмитренко.

МИХАЙЛИК

Оповідання з української визвольної боротьби наших днів.

9)

І Михайликів відділ безперервно тепер маршував, день і ніч був у повній бойовій готовості, голодував, мерз, терпів злидні.

Михайлик нераз топився в заспах, не чув від холоду ні рук, ні ніг лиш з найбільшим зусиллям здоганяючи довгі ноги дядька Андрія і своїх друзів-партизан. Раз він, зовсім обезсилений, забувши вже навіть про сором, приїхав у табір на дядькових плечах.

Але й тепер, як вечорами горіла штудерно уложена з грубших полін величезна партизанська ватра, як повстанці будували із снігу дивні будівлі-схоронища, Михайлик думав, що трудноші і злидні ще ні разу не мали над ним перемоги, що він все таки витримає і діждеться, діждеться весни.

Вже два тижні становище відділу крайньо важке. За ним гоняться вдесятеро більші большевицькі частини, довкруги в селах квартирують сильні енкаведівські гарнізони, всі лісні стежки, стежинки і потоки безперервно пенетрують невеликі, але густі оперативні групи. У глибокому снігу відділ скрізь залишає свій слід і тому відв'язатись йому від гонителів майже неможливо.

Вчора остаточно донесла розвідка, що широкий ворожий перстень кругом відділу замкнувся і, в найкращому разі, за кілька днів, мимо найзручніших маневрів, ворог зможе накинути відділові безнадійний бій.

Увечері відділ дістає наказ розчленуватись і роями пробувати продертись поза ворожий перстень до назначеного місця збірки.

Сумно пращалися стрільці. Та вони бадьоро струнчаться перед своїм командиром і добре знають, що цей і той, і другий і десятий, і рій увесь — цей чи цей не дійдуть, може, до вказаної цілі, та відділ, відділ там буде, хто дихатиме — там буде.

Цим разом командир відступає разом з роєм дядька Андрія, де й Михайлик. Спочатку присутність командира бентежила малого Михайлика. Йому завжди здається, що командир дивиться на нього і що він повинен робити все інакше і краще, а він цього не потрапить. Далі, йому лячо; ану ж, командир схоче йти дуже швидко, Михайлик із страхом дивиться на його довгі здорові ноги, або дасть їм усім якесь таке завдання... В такому разі Михайлик буде мусіти загубитись або пропасти. Ну, і взагалі лячно і бентежливо йти з командиром.

По двох днях маршу командир висилає дядька Андрія з роєм до їхніх старих колиб, де є закопані харчі, які треба принести.

При недопаленій ватрі залишаються тільки командир, Михайлик і стрілець, що стоїть на стійці. Сонце вже заходить; скрізь тихо-тихенько. Командир оповідає, як він малим, куди меншим за Михайлика, хлопцем лазив по вербах вибирати воронячі гнізда. Командир оповідає і сміється, Михайлик слухає і сміється; Михайлик дуже сподобав собі командирове оповідання. І сам командир видається йому іншим якимсь, ближчим і ласкавим. Михайлик аж дивується, як він міг дотепер так його боятись.

Командирове оповідання якраз дійшло до того, як малий хлопець, командир, ніби, приніс ворону в школу, і як у них була недобра вчителька, і як ця ворона... як понісся різкий голос стійкового. „Стій! Хто йде?" — і рівночасно постріли, і стійковий замахав руками, і далі постріли, падали, як дощ, і дрібненько сичали у мокрому снігу. Михайлик теж упав, він думав, що він убитий, та командир сіпнув його, і вони обидва бігли стежинкою перед собою. Кулі дзижчали, бились і встрявали в кору дерев, як сліпі нетлі — не бачили їх, падали завжди надто ззаду і надто попереду. Командир обертавсь і теж стріляв. Михайлик ледве-ледве міг його здоганяти. Пізніше вони скрутили з убитої стежинки і бігли по замерзлій, хрупкій, сніговій шкаралупі, щохвилі западаючись. Постріли втихли, і нікого не було видно. Михайлик і командир оперлись об дерева. Командир чомусь не відкладав руки від боку. Минуло 10-15 хвилин. Михайлик нащурює вуха. Він почув хрупіт снігу. Командир теж уже почув. Вони рушають далі. Чомусь Михайлик все попереду, а командир залишається. Знову стануни. Командир дивиться у небо, вечір близько. Знову хрупіт. Командир зразу підбігає, а потім іде зовсім поволі. Вони доходять знову до втоптаної стежинки, що лучить їхнє давнє тоборовище з потічком, де вони брали воду. Стежка круто спускається вниз. Там внизу в потоці вже зовсім темно.

— Ви, друже командир, ранені! — з ляком зауважує Михайлик.

— Нічого! У воду, Михайлику, направо... загубимо слід. Тільки вважай, по воді йди!

Михайлик скаче із стежинки у воду й оглядається. Командир, якийсь несвій, стоїть на березі. Михайлик вернувся.

— Я піду ззаду, друже командир. Я вам поміг би трохи...

(Дальше буде).

Никон Немирон

Д-р Євген Петрушевич — диктатор ЗОУНР

(У 10-ліття його смерти).

Дня 1 вересня 1940 помер на скитальщині диктатор Західньої Області Української Народної Республіки д-р Євген Петрушевич.

Народився він у священичій сім'ї в містечку Буську колись повіту Камінка Струмілова в Галичині, тепер районовому осередку львівської області. Присвятився адвокатському званню та політичній праці серед своїх земляків, що вибрали його в 1907 і 1911 р. своїм заступником до австрійського парляменту з виборчої округи повітів Броди-Радехів-Сокаль. Як парляментарний посол став він членом Загальної Української Ради, українського національно-політиного представництва, створеного в початках першої світової війни з галицьких і буковинських парляментарних і соймових послів, представників українських партій в Галичині і Буковині, та 4-ох придніпрянських еміґрантів. Після передсмертного акту австрійського цісаря Франца Иосифа I. (помер 21. XI. 1916) з 6 листопада 1916 р. про поширення автономії Галичини з польською супремацією, коли то цей акт викликав констернацію серед українських парляментарних послів, уступив з головства Української Парляментарної Репрезентації д-р Кость Левицький, а головою став д-р Євген Петрушевич. Перша нарада під його головством УПР 7 листопада 1916 р. вирішила, що „український народ ніколи не признає відокремлення Галичини під польським пануванням та ніколи не зречеться права національної автономії своєї території й утворення окремого українського коронного краю в межах Австрії ..."

Коли ж зближався кінець австро-угорської монархії зібралися українські галицько-буковинські члени Загальної Української Ради у Львові 18 жовтня 1918 р. під проводом Євгена Петрушевича й проголосили себе Українською Національною Радою — політичним представництвом Галичини з Лемківщиною, Буковиною й Закарпаттям, та вирішили злуку цих українських земель в незалежну Західно-Українську Народну Республіку, яка перебрала від австрійського уряду владу на території Галичини по Сян 1 листопада 1918 р. після того, коли нічччю передтим очолювані Українськими Січовими Стрільцями з сотником Дмитром Вітовським на чолі українські військовики обезброїли австро-угорські військові частини на цьому терені. Українська Національна Рада створила міністерство ЗУНР у виді Державного Секретаріяту з Костем Левицьким на чолі. Але безуспішні з поляками бої за Львів примусили Українську Національну Раду з Державним Секретаріятом перенестися 21 листопада 1918 р. до Тернополя, а звідтам 2 січня 1919 р. до Станиславова. В Станиславові дня 4 січня 1919 як предсідник Виділу УНРади Петрушевич перебрав на себе функції президента Західної Области Української Народної Республіки, тому, що день перед тим (тобто 3 січня 1919 р.) рішила Українська Національна Рада прилучити західно-українські землі до очолюваної від половини листопада 1918 р. 5-членною Директорією Української Народної Республіки, залишаючись далі представництвом Західної Области УНР, що в межах соборної УНР задержувала автономію і власне військо з огляду на війну з поляками, тоді як Директорія УНР була занята війною з большевиками. Проте Західна Область УНР вислала своїх 65 делегатів на спільне представництво УНР „Трудовий Конгрес", що відбував свої наради в Києві 22-28 січня 1919. Перервались ці наради під грозою большевицького наступу на Київ, що 5 лютого 1919 попав знов під большевицьку окупацію. Десяткована не тільки боями, але й большевицькою пропагандою армія УНР відступала на західню Волинь і Галичину; Українська Галицька Армія, що тримала проти-польський фронт мусіла її також підсилювати. Тимчасом поляки, яким прибула на поміч виряджена новітньою на той час зброєю у Франції армія ген. Галера почали наступ 15 травня на Галичину; на поміч Польщі виступила несподівано ще й Румунія, яка в листопаді 1918 р. захопила без бою українську Буковину, відтак в лютому 1919. східне закарпаття (Мармарощину) і під претекстом залізничого сполучення Чернівці (Буковина) — Сигіт (Мармарощина) зажадала від уряду ЗОУНР уступлення Покуття, яке опісля віддала Польщі, коли польські війська окупували Прикарпаття.

З початком червня 1919. УГА опинилася на малому просторі Галичини між Дністром та Збручем (борщівський, заліщицький, частинно гусятинський і чортківський повіти). Тоді в Заліщиках д-р Євген Петрушевич перебрав від Української Національної Ради повновласть диктатора ЗОУНР і в дні протинаступу 1 бригади УСС та 7 і 3 бригад УГА під Чортковом замінив начального вожда УГА; місце ген. Михайла Омеляновича Павленка заняв бувший міністр Директорії УНР і Наказний отаман (заступник Гол. Отамана Петлюри) армії УНР ген. Олександер Греків. Перша відозва Диктатора ЗОУНР д-ра Євгена Петрушевича та Начального Вожда УГА Ол. Грекова до українського вояцтва й населення Галичини була друкована латинськими черенками, тому, що в Заліщиках не було української друкарні. Чортківський протинаступ удався і ген. Греків зарядив протипольську офензиву на цілому фронті. Не зважаючи на недостачу набоїв до 28 червня дійшли частини УГА до лінії Броди-Красне-Перемишляни-Ходорів-Галич, але як згодом поляки отямились з паніки й спостерегли недостачу набоїв по нашому боці, почали знов наступ на українців. Знов почався відступ УГА і в половині липня 1919 р., коли УГА знайшлася на малому просторі Галичини між Серетом, Збручем та Дністром диктатор Петрушевич рішив перевести УГА за Збруч на звільнену від большевицької окупації область Поділля між Збручем та Ушицею. Голова Директорії і Головний Отаман армії УНР Симон Петлюра поставив домагання, щоб усунути зі становища начального вождя УГА ген. Грекова, що раніше як військовий міністер УНР заступав її в переговорах з представниками Західних Держав в Одесі і передав до свого уряду ніби домагання цих представників, щоб Винниченко і Петлюра уступили з уряду УНР; перший уступив, але Петлюра усунув Грекова з міністерства УНР і з того часу почалося ворогування між ними. Петрушевич послухав Петлюру; місце Грекова зайняв галичанин ген. Мирон Тарнавський, що до цього часу був командантом II-го Галицького Корпусу, який зимою 1918-19 облягав Львів.

В днях 16-22 липня 1919 перейшла УГА через Збруч і відразу заняла побіч армії УНР позиції на протибольшевицькому фронті. Спільними силами почали обі українські армії витискати большевиків спершу з Поділля, згодом з Волині та Київщини. 31 серпня 1919 р. увійшли наші війська до Києва, але тут наступав зудар з армією царського ген. Денікіна, що наступала на большевиків від Дону й заняла Степову Україну, Слобожанщину й Лівобережжя. Саме коли українські частини з заходу входили до Києва, зі сходу через Дніпро несподівано увійшли денікінці. Спроба уряду УНР увійти в союзний договір з Денікіном не мали успіху, тому що цей генерал хотів відновити царську Росію в старих межах і не признавав окремої української держави. Підпомагали Денікіна зброєю Франція і Англія, тоді як геройські українські війська, замкнені з усіх сторін ворогами: поляками, румунами, большевиками й денікінцями, не могли дістати з невтральних держав не то що зброї, але й навіть потрібних медикаментів. Не було достатньої одежі і взуття для війська й тимто в осені 1919 почав тиф десяткувати, ряди українських військ, що мусіли відступати перед переважаючим ворогом. Денікін, тримаючися кордонів старої царської Росії, не дбав про Галичину і тимто виявив охоту переговорювати в справі перемиря з Начальною Командою УГА. Ген. Тарнавський не був підготований до проводу армії в таких складних політичних умовинах. Його дорадником був шеф штабу Начальної Команди УГА німець полк. Шаманек, подібно як дорадником диктатора у військових справах був полк. Долежаль. Німецькі вищі старшини, що вступили на службу до Української Галицької Армії, видержали в ній до кінця крім одного Бема, що залишився в Станиславові і опісля в польській пресі висмівав ЗУНР і УГА. Але всі німці вступали до УГА з вирахуванням власної високої карієри в українській державі, що в хвилині розпаду австро-угорської монархії мала вигляди бути більшою ніж Польща. Колиж восені 1919 р. команда денікінської армії виявила охоту переговорювати з Начальною Командою УГА зокрема від уряду Директорії УНР впливали Долежаль на Петрушевича, Шаманек на Тарнавського, щоб використати цю обставину для рятування УГА. Видно це зі споминів отамана д-ра С. Шухевича. Так ген. Тарнавський почав переговорювати з армією Денікіна і 6 листопада 1919р. був підписаний протокол про перемиря між уповноважненими УГА і армії Денікіна. Диктатор Петрушевич перебував тоді при ставці Гол. Отамана Петлюри і як оповідає адютант останнього полк. Ол. Доценко — коли його стрінули докори з боку уряду УНР, він ревно заплакав. Після того зарядив він арешт ген. Тарнавського за „самовільне" заключення перемиря з денікінцями, а начальним вождом УГА був іменований ген. Осип Микитка теж з німецьким шефом штабу ген. Ціріцом. Після того 12 листопада в приміщенні диктатора Петрушевича відбулася остання спільна нарада представників обох українських урядів і армій. З Директорії УНР брав у ній участь Макаренко, від армії УНР тогочасний військовий міністр Сальський. Останній заявив: „Війна для нас покінчена. Поконала нас не мілітарна сила ворогів, а тиф. Наддніпрянська армія не має заспокоєння навіть елементарних вимог, вона оперувати не може. Галицька армія в такому ж стані. Вона в більшості вже окружена ворогами". З черги промовив галицький старшина Стефанович: „На фронті, від 9 днів, нема ніяких харчів. Навіть старшини міняють останні чоботи за харчі. Шпиталі в жахливому стані, ранені рвуть шмати з трупів, щоб овинути власні рани ..." Перепало на цій нараді й урядові УНР, що по словам чергового промовця д-ра Івана Макуха (раніше державного секретару внутрішніх справ ЗУНР) — удержував 11 тисяч безробітних старшин, з чого 6 тисяч у постачанні, а 5 тисяч у самому Кам'янці. „Всі присутні —пише Д. Долинський — на нараді й поза нею відчували, що наближається кінець. Ходило тільки про те, чи вмирати разом, чи окремо". Диктатор Петрушевич був за те, щоби „для історії — вмирати разом". Тому поставив він урядові УНР чотири домагання: в Директорію УНР приняти одного галичанина; С. Петлюрі залишити титул головного отамана, але усунути його від оперативних завдань; змінити кабінет міністрів; міністром фінансів повинен бути галичанин. Але уряд УНР не погодився на ті домагання. Тимчасом військовий суд Начальної Команди УГА звільнив ген. Тарновського від вини, кари й моральної відповідальности за переговори з Денікіном, а новий начальний вожд УГА Микитка вислав знов делегатів до армії Денікіна, з якою підписано нове перемиря 17 листопада. Тимчасом уряд Петрушевича виїхав з Кам'янця за кордон через Румунію й Угорщину до Відня.

З хвилиною замирення УГА з Денікіном, армія останнього почала відступати під напором большевиків і залишила Поділля з кінцем 1919 р.; большевицькі регулярні війська прибули туди, тимто слушно підкреслює от. Шухевич у своїх споминах, що наша розвідка не дописала і треба було з перемирям з Денікіном здержатися.

(Кінець буде)

Нові Книжки

ЗБІРНИК ДЛЯ ДІТЕЙ „ПРИВІТ, УКРАЇНО, ТОБІ"

Видавництво „Нашим Дітям" ОПДЛ у продовженні своєї діяльности випустило саме в Торонто (Канада) книжечку **„Привіт, Україно, Тобі"**, що являється першим випуском щомісячної Бібліотеки Юного Читача **„Євшан-Зілля"**.

Згадана книжечка — це ілюстрований збірник віршів, оповідань, казок, пісень, загадок для дітей від 3-16 року життя давніших і новіших українських дитячих письменників.

Безперечно з психологічного, методично-дидактичного й педагогічного погляду вміщення в одній книжечці всуміш матеріяли для дітей різного віку, а тим самим і різного психічного та інтелектуального ступня розвою й заінтересувань, це недолік збірника. При користуванні збірником батьки й виховники повинні мати цей момент на увазі, а редакція Бібліотеки повинна в майбутньому по змозі провести селекцію матеріялу.

Провідною ідеєю збірника є, вичарувати чудовий образ України перед тими українськими дітьми на чужині, які його ніколи не бачили та і відсвіжити його перед тими дітьми, які його втратили. З одного боку рідна земля шле свої пахощі українській дітворі на еміграції, з другого українська дітвора передає своїй батьківщині щирий привіт із своїх гарячих сердець. Ця провідна ідея висловлена не лише в назві Бібліотеки й збірника, але й матеріял, який увійшов до нього, так підібраний, щоб цю ідею якнайкраще й якнайчіткіше підкреслити.

Одночасно цей матеріял служить зовсім конкретним виховно-навчальним цілям. Маємо тут матеріял і з української історії („Богом Даний" — Григорія Стеценка), і з української природи („Дніпро" — М. Гоголя), і з українського фолькльору (народні казки). Красу рідної землі й незабутню, гарячу любов до неї в поетичній формі висловлює знаменитий віршований переказ М. Вороного „Євшан Зілля", Григорія Цегельського „Отам мій рай", Леоніда Полтави „Привіт, Україно, Тобі". Але чи не найкраще роблять це самі діти в своїх спогадах „Що я пам'ятаю про рідний край".

Невмирущість духа українського народу в алегоричній формі зображує вірш Л. Полтави „Поромщик", в якому автор уводить елементи українських народніх переказів про легендарного діда-невміраку. Вірш призначений для дітей старшого віку й надається на шкільну лекцію або гутірку з молоддю (напр. в Пласті, СУМ-і), бо діти самі, без допомоги вчителя чи виховника не зуміють дійти до ідеї, скритої в ньому. Таксамо матеріялом до гутірки під керівництвом учителя чи вихователя може послужити нарис В. Барки „Обніжок", де в мистецькому оформленні дискретно проведена ідея згоди в народі.

Виховний і дидактичний матеріял дають такі речі, як Р. Завадовича „Луць Нехтобудь" (ідея пластування), „Три матері" Вол. Переяславця (ідея любови до матері, до батьківщини й плекання релігійности), „Прибраний батько" — народня казка.

Правдивими шедеврами є мініятюрки Оксани Лятуринської: „Бедрик" і „Хмаринки".

Недоліком текстуальної частини збірника є те, що більшість матеріялу, це передруки давніших авторів, чи відомих народніх казок. Слабо заступлені сучасні наші дитячі письменники й через те в збірнику брак актуального, чи актуалізованого матеріялу, що виходив би, або нав'язував би до конкретної дійсности, в якій находиться українське наймолодше покоління. Варто таксамо на майбутнє подумати про матеріял для української дітвори, народженої й вихованої в Америці, та про методу, яка допомогла б донести цей матеріял до її сердець і душ. Варто б також звернути увагу на переклади з чужої дитячої літератури.

Збірник ілюстрований малюнками відомих українських мистців-малярів — М. Михалевича, В. Цимбала, О. Судомори. Найслабша ілюстрація до переказу „Євшан-зілля" Вороного (одночасно віньсткова ілюстрація), бо автор не зумів схопити істоти твору, а й технічне її виконання не стоїть на рівні. На ілюстрації дитячих видань треба звертати велику увагу й по змозі давати їх якнайбільше у першорядному мистецькому й технічному виконанні, бо це важливий момент виховання й формування особовости. Малюнки допомагають дітям зрозуміти й відчути текст, доповнюють його, розбуджують дитячу фантазію, заставляють дитину до творчої праці, плекають естетичний смак.

Те саме стосується зовнішньо-технічного оформлення, яке повинно бути бездоганне, бо воно теж важливий засіб естетичного виховання дитини, на яке в нас, на жаль, звертається замало уваги.

Велике національно-виховне значення має заплdensоване редакцією збірника створення Братства Юних Читачів. Свідомість приналежности до спільного читацького гурту, взаємна короспонденція, причиняться безперечно до затіснення сердечних, дружніх зв'язків між дітьми та до збереження їх національної свідомости.

В цілому збірник має велику й безперечну вартість і повинен знайтися в кожному українському домі, в якому є діти. Він таксамо необхідний як доповнювальна лектура в школі, на вечірніх курсах, у виховній роботі в організаціях української молоді і т. п. Зрештою найкращими рецензентами збірника будуть його малі читачі й редакція книжечки просить дітей поділитися з нею своїми критичними завваженнями, щоб по змозі піти їм назустріч.

Нашим гаслом повинно стати: „Лицем до української дитини, все для української дитини"!

Бо коли втратимо нашу дітвору — втратимо все.

Володимир Барагура

Сила і слабість СССР

(Докінчення зі сторони 2-ої)

ЗДА під час другої світової війни. В 1955 році СССР осягне такий ступінь розвитку продукції, що зможе зважитися на атаку проти ЗДА. Це, очевидно, у випадку, якщо ЗДА не посилять і не розбудують самі продукційні сили власного промислу.

Долучена карта ілюструє досліди: в порівнянні до продукційної сили ЗДА підчас другої світової війни, СССР в 1944 році продукував 15% сталі, в 1950-продукує 31%, а в 1955 буде спроможний продукувати 52%. Танки: ЗДА: 100% (1944), СССР 35% (підчас війни), в 1950 році СССР продукує вже 70% в порівнанні до продукційної сили ЗДА підчас останньої війни, а в 1955 році % піднесеться до 105. Продукція літаків в СССР: 1944: 42%, 1950 — 84%, в 1955 піднесеться до 126%, артилерія: 1944: 96%, 1950 — 192%,1955 зріст до 288%; скорострілі: 1944 — 54%; 1950 — 108%, 1955 зріст до 162%. Мала зброя: 1944: 78%, 1950: 156%, 1955 аж 234%. Кулі: 1944:37%, 1950: 74%, 1950: зріст до 111%.

Далеко позаду остається СССР із продукцією палива для моторів. Бензина і олива — преважні продукти. Не зважаючи на намагання СССР поширити продукцію, нема надії на дорівняння американській продукції. Щоб зважитись на довгу війну, СССР мусів би шукати цього палива десь в поблизьких краінах: в Ірані (англійський догляд) або в Арабії (американський догляд). Автор сумніваеться, щоб СССР вдалася ця штука.

Інша слабість СССР — це транспорт. Замісць автомашин, сов'єтські фабрики продукують головно танки і літаки. Підчас останньої війни, наприклад, продукція авт в СССР була повністю припинена і сов'єтська армія користувалася 500,000 американськими автомашинами та тягаровими автами. Америка доставляла СССР також залізничий вир'яд — тепер це все відпадає. В наслідку створюється незвичайно серіозна проблема для СССР. Продукція сталі і алюмінію далеко не заспокоює потреб СССР.

Підчас війни з Німеччиною, СССР переніс більшість фабрик далеко на Схід, гол. в Урал. Там ці фабрики поширено і сильно розбудовано. В хвилині, коли друга світова війна досягала свого вершка, половина сов'єтських танків приходила із фабрик в Уралі — половина продукції алюмінію — з Уральського Кам'янця, найбільша фабрика танків містилася в Омську, половина експльозивних матеріялів походила із нітратів, видобуваних із одного місця в центральній Азії. Літаки доставляли з сибірського Шікаго — Ново-сибірська. Ціла найголовніша продукція СССР була сконцентрована, і так є сьогодні, в 20 заводах, які підчас війни не мали потреби боятися німецьких атак з повітря. Всі ці заводи і фабрики та місця, де видобувається паливо тощо — сьогодні не такі безпечні. Американське летунство, користуючись інформаціями та радаром, легко може їх бомбардувати із поблизьких баз.

(Кінець буде).

З'ЇЗД УГНІВЩИНИ

Ню Йорк, 4. вересня. — В з'їзді Угнівщини, який відбувся в Ню Йорку в понеділок, 4. вересня, взяли учсть 135 делегатів, що прибули з ближчих і дальших міст Злучених Держав та Канади. Ціллю З'їзду було відсвяткувати 50-ліття масової еміграції Угнівщини за море та 25-ліття заложення Комітету „Угнівщина" в Америці спогадами про вклад Угнівщини в культурні та визвольні змагання української нації. Останній парох Угнова, о. Олександер Трешневський, виголосив в часі Служби Божої в укр. кат. церкві св. Юра зворушливу проповідь про важку боротьбу українського народу та його терпіння і віру в перемогу та остаточне визволення. Це було теж головною темою докладів, які відбулися пополудні в Авдиторії церкви св. Юра, а теж і численних промовців, що промовляли ввечорі під час бенкету. З'їзд відкрив Микола Петришин, як голова Комітету Угнівщини, вітаючи сердечно стару і нову іміґрацію. До президії ввійшли: о. Марко Гіль, голова, Ольга Заяць і Михайло Демцьо, заступники, а д-р Володимир Петришин і Ярослава Турянська — секретарі. Михайло Білик відчитав 16 привітів і ствердив, що є 135 правних учасників З'їзду. Реферати виголосили: о. М. Гіль про Угнівщину в часі визвольної боротьби; Михайло Білик про просвітньо-громадське життя в Угнові та 65-літній ювілей читальні Просвіти; Ольга Заяць про активність Угнівчан в народній праці в Канаді; д-р В. Петришин про діяльність Філії „Просвіти" в Угнові; о. Салук Лука про прив'язання Угнівчан до своєї віри і нації, а Гринь Салюк про 9-ту Угнівську бригаду з УГА. Звіт з діяльности заснованого в 1925 р. Тов. „Угнівщина" здавали: Гринь Салюк про 9-ту Угнів- Анастазія Ваґнер. Ухвалено резолюції в справі допомоги політичній акції УККомітету в Америці і КУК в Канаді, а теж і Українській Національній Раді, як теж і справі дальшого спроваджування скитальців. Рішено теж видати „Альманах". Ввечорі, заки зачався бенкет, виступили на сцені жінки в унівських, старих, міщанських одягах і відспівали „Гагілки". Гостей привітав М. Петришин, покликавши на тостмайстра Володимира Ваґнера. Вечера пройшла серед милих розмов та промов багатьох бесідників, які виявляли свою тугу за Рідним Краєм, пригадували собі великі й світлі моменти та взивали цілу іміграцію до консолідації, праці й жертв на акцію допомоги визвольним змаганням.

● **Лікарів та дентистів покличуть** незабаром до військової служби в більшій кількості. Реєструватись треба буде усім до 49 року. Кожний зареєстрований буде міг бути покликаним кожного часу до служби на протяг 21 місяців.

● **Найбільша ракета** жене на 85 миль вгору, зі швидкістю 3,600 миль на годину. Пробу зроблено в Вайт Сендс, у стейті Ню Мексіко.

● **Гісові помагали** вийти безкарно „великі і приємні люди", що творили „партію зрадників", казав Ґвайтекер Чемберс у Вашинґтоні, промовляючи в часі конвенції „Нешенел Ексчендж Клаб".

XIII. КОНВЕНЦІЯ ЛІҐИ МОЛОДІ

(Докінчення зі стор. 1-шої)

кого Американського Допомогового Комітету, склав насамперед подяку молоді, зокрема її Митрополітальному Комітетові в Ню Йорку, за видатну участь в дотеперішній допомогово-переселенчій акції ЗУАДКомітету. Говорячи про дотеперішні досягнення Комітету, доповідач ствердив, що між всіми визнаними урядово добровільними допомоговими агенціями в цій країні ЗУАДКомітет є на останньому місці щодо фондів, якими розпоряджає, але на другому місці, після Краєвої Католицької Служби, щодо виконаної роботи та її успіхів. — Для характеристики він навів офіціяльні дані Д. П. Комісії стейту Пенсилвенія, з яких виходить, що Католицька Служба спровадила до того стейту 3,042 осіб всіх національностей, тоді як ЗУАДКомітет спровадив 2,728 самих тільки українців. Підкреслюючи велику вартість новоприбулих для нашої американсько-української громади, д-р Ґалан закликав молодь, щоби взяла активну участь у завершенні переселенчої акції та поставила від себе до розпорядження ЗУАДКомітетові тисячу завірень для нових іміґрантів.

Дискусія над доповідями

В дискусії над доповідями забирала голос відносно мала кількість приявних, але вони виявили велику поінформованість та знання справи і доповнили доповіді новими цінними спостереженнями та думками. В рямках дискусії виступали і представники новоприбулих. Незвичайно додатнє враження викликав головно спокійний та речевий виступ д-ра Івана Фізера, секретаря Головної Управи СУМА.

ФЕСТИВАЛЬ, БЕНКЕТ, ВИСТАВА НОШІ

Участь в Богослуженнях, великий музично-танцювальний Фестиваль, формальний Бенкет і Виставка Ноші та опісля баль виповнили програму другого дня конвенції Ліґи, неділі 3-го вересня.

Фестиваль відбувся в репрезентативній Карнеґі Гол, що майже була виповнена около двома тисячами публіки, інтересної своїм майже пропорційним складом з місцевої молоді, давньої іміґрації та новоприбулих.

Американський національний гимн, започаткований Чоловічим Хором з Шикаґо під управою Олександра Юрченка, відкрив програму, в якій, крім згаданого хору, взяли участь Український Хор стейту Ню Джерзі під управою Юрія Кириченка, мол., Українське Танцювальне Товариство під керівництвом Івана Фліса, Українські Танцюристи і Танці України під проводом Ольги Яловеґи і Володимира Бакада, скрипачка - віртуозка Осипа Ольга Чучман і танцюрист-соліст Іван Козак. Програму закінчено кінцевою дією з опери Артемовського „Запорожець за Дунаєм", у виконанні молоді Митрополітального Комітету та зі солістами: Марією Поляняк-Лисогір (Одарка), Марією Боднар (Оксана), Осипом Стецурою (Карась), Петром Тарбі (Андрій) і Богданом Хабурським (Імам). На фортеп'яні акомпаніювала Ольга Дмитрів, хором диригував Степан Марусевич, режисерував Йосип Гірняк. Виконання програми в усіх її точках було на високому мистецькому рівні, що й дало притоку американському кореспондентові написати, що українці відкрили в Карнеґі Голл музичний сезон на 1950-51 рік. Фестиваль закінчено відспіванням українського національного гимну.

Ввечорі відбувся врочистий бенкет, получений з показом української народної ноші. — Показ ноші з поодиноких областей України, влаштований старанням Ольги Дмитрів, Іллі Вахна, п-ни Гарасим, Анни Марусевич та зі знаменитими виясненням Марії Боднар, треба зарахувати до одної з найуспішніших українських імпрез того роду.

ПРАЦЯ ЛІҐИ В МИНУЛОМУ ТА ПЛЯНИ НА МАЙБУТНЄ

Третий і останній день нарад 13-тої конвенції Ліґи Молоді, в понеділок 4-го вересня, був в цілости присвячений оглядові праці за минулий рік, плянам на майбутнє та виборові нової управи. Зі старанно приготованих звітів поодиноких членів управи та екзекутивного секретаря виявляється, що праця Ліґи і в минулому році йшла в трьох головних напрямках: організаційному, культурному і товариському та мала чималі успіхи. Першусього, Ліґа поширила свою працю на два дальші стейти, Ілиной і Міннесоту та має вже зареєстрованих 91 молодечих організацій, в порівнянні з 74 в минулому році. Фонди Ліґи в звітовому році збільшилися на дол. 1,353. Ліґа мала кілька комітетів, які мали та виконували окремі завдання: — культурні, організаційні, спортові. Ліґа видавала свій орган „Тренд" і почала видавати організаційний Бюлетень. Культурний Комітет підготовляє до друку книгу „Українське Мистецтво" (в англійській мові). Стверджено помітне збільшення участи молоді в українському загально - громадському житті, хоча вона ще далека від задовільної.

ЄВГЕН ВОЛОШИН ЗНОВУ ГОЛОВОЮ ЛІҐИ

Признаючи великі досягнення в праці Ліґи впродовж звітового року, конвенція майже одноголосно перевибрала головою Ліґи знову Євгена Волошина та цілу управу Ліґи, з тою тільки зміною, що Ярослава Сурмач і Василь Мураль були вибрані заступниками голови. Володимир Бакад був вибраний дорадником. Місцем черговової конвенції вибрано Дітройт.

Конвенцію закінчено відспіванням американського, канадійського і українського національних гимнів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Повідомляється всіх членів Запорозької Січи, від. 75, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. вересня, в год. 1. пополудні. Проситься всіх членів явитися на збори на час. Збори, як звичайно, відбудуться в У. Н. Домі на 4655 Мартин вул. Звертаємо увагу, що згідно зі статутом УНС, члени, котрі довгують вкладки, будуть суспендовані. — За уряд: С. Здан, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. вересня, в годині 12:30 пополудні, в домі Відділів УНС, 845 N. Western Ave. Проситься членів прибути на час і вирівняти свої вкладки до відділу. Члени, котрі не вирівняють своїх вкладок, будуть суспендовані, згідно з ухвалою. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відділу відбудуться в неділю, 10. вересня, в У. А. Осередку, 2965 Карпендер вул. Проситься прийти на збори і заплатити свої залеглости. — П. Андрушків, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 155, подає до відома всім членам, що місячні збори відбудуться 8-го вересня, точно в год. 7:30 ввечір. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо між іншими справами маємо одну дуже важну справу до полагодження. — За уряд: М. Чумер, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. „Сокіл", від. 336, відбудуться в неділю, 10. вересня, в год. 1-ій пополудні, в У. Н. Домі, 2255 В. 14. вул. Проситься всіх членів взяти участь у зборах. — Я. Дзядига, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 10. вересня, зараз по другій Сл. Божій, в церковній галі, 2280 W. 7th St. — За уряд: М. Олексик, предс.; М. Бусько, кас.; М. Вобечко, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 10. вересня, в год 1:30 пополудні, в церковній салі. Просимо всіх членів, щоб конечно заплатили свої вкладки на зборах. Ваш обовязок бути на всіх зборах відділу. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 421, повідомляє, що збори відбудуться 10. вересня, точно в 8. годині. Проситься всіх членів прийти на збори. — За уряд: Тихнів, предс.; М. Шипінка, кас.; Ю. Береза, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Петра й Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. вересня, в годині 1:30 пополудні, в Укр. Гали на 2-гій вул., 213 Скунмекер Ст. Проситься членів прийти і вирівняти свої місячні вкладки. Проситься платити на „Свободу" 20 ц. підвишки. — За уряд: М. Саляк, предс.; Й. Кудлик, кас.; М. Куць, секр.

КОНВЕНЦІЯ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ

(Докінчення зі стор. 1-шої)

Організацій в Америці", зупиняючись довше на політичній акції Українського Конґресового Комітету, починаючи від його першого Конґресу в Вашинґтоні в 1941 році, аж до останнього, що відбувся минулого року, теж у Вашинґтоні. Ствердив, що УККомітетт непохитно стояв завжди на одному і тому самому політичному становищі, вважаючи фашизм, націзм та комунізм однаково небезпечними ворогами людської свободи. Доповідач згадав за ті часи, коли не так легко було й в Америці говорити правду про українські визвольні змагання. Проте і в тих важких часах УККомітет обороняв мужньо українську справу. Як нині, так і в 1941 році американські українці однаково говорили в Вашинґтоні через УККомітет про Україну, Росію, комуністичну небезпеку і Сталіна, як ворога ч. 1 не тільки України, але й Америки та цілого вільного світу. Доповідач обговорив теж політичні осяги УККомітету, його тісну співпрацю з Комітетом Українців Канади, Панамериканською Українською Конференцією та іншими українськими загальними організаціями американських країн. Далі говорив про велике значення таких видавництв як „Українській Квартальник" чи „Український Бюлетень" та таких книжок, як „Юкрейнієн Резистенс". Окремо обговорив ще велике значення, яке має сьогодні об'єднання українських політичних сил в Европі в Українській Національній Раді. Закінчив апелем до українських професіоналістів брати чинну участь в праці УККомітету, складати датки на Національний Фонд та помагати демократії віднести перемогу в світі, щоб таким чином могла і на українських землях повстати справді вільна і демократична українська держава.

Реферат цей був доповнений думками В. Гультая з Торонта, який спинився докладніше над проблемою, яку нам вести працю, щоб у Злучених Державах та Канаді урядові чинники вже раз зрозуміли, чому український нарід вважає червону чи білу Росію своїм найбільшим ворогом. Хочемо, чи не хочемо, а так є, говорив доповідач, що ми тут являємось „амбасадорами української справи". Інших тут нема. Українські професіоналісти повинні бути прикладом, як треба цю справу заступати і боронити, та як треба для цеї цілі об'єднувати всі наші сили, не вважаючи на наші політичні чи релігійні різниці.

По дискусії над рефератами прийнято резолюції в справі допомоги політичній праці УККомітету, а теж і справі дальшого рятування українських скитальців. Закликано допомогати теж і науковій діяльности, яку веде Наукове Товариство ім. Шевченка, яке прислало привіт. Д-р Степан В. Мамчур, президент, як і інші урядники, здали звіти з своєї діяльности. По уділенні абсолюторії й дискусії над плянами дальшої праці, переведено вибори нового уряду, до якого ввійшли: Степан В. Мамчур, президент, адв. Михайло Пізнак і Ольга Шумська заступники предсідника, Михайло Деніелсон, скарбник. Новий уряд має підготовити зміну статуту в тому напрямі, щоби уможливити членство в організації теж таким українським професіоналістам, які недавно прибули до Злучених Держав і Канади і ще не могли стати громадянами тих країн.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19598 Сорокату Анну з с. Красне (Тернопільщина) і її синів Івана і Василя від Михайлини Дрогомірецької, зам. Воробей.

19599 Коринського Степана зі Львова від Струк Симона.

19600 Ферленцького Петра с. Сошиця Рикова (Старий Самбір) від Козанкевич Миколи.

19601 о. Вульчин Степана і Кісь Павла від Вульчин Володимира.

19602 Векслерчик С. з Юзівки від Позняк Віктора.

19603 Сійчак Тимка, Гомзу Тимка, Гомзу Тимка і Дифталь Михайла всіх з с. Полянки (Лісько) від Сійчак Андрія.

19604 Кузьмак, чоловіка й жінку, з с. Головецько від Ґудз Стефана.

19605 Рудавського Йосифа з Сянока від Цегилик Еміляна.

19606 Бурачка Василя с. Миколи і Теклі з с. Сколошів (Ярослав) від Дронського Володимира.

19607 Городинського Івана з Клівленд від Думановської з Городинських Анни.

19608 Ґамлія Пилипа дружину, з с. Корчівка (Жидачів) від Гопанович Ілька.

19609 Михайликів Яціва і Івана з с. Горуцько (Дрогобич) від Михайликів Анастазії д. нтона.

19610 Семенчук Бориса з с. Уголєц від Семенчук Василя.

19611 Лаба Стефана с. Михайла (Клівленд?) від Миколи Лаби.

19612 Дубецького Авґуста з Луцька (Волинь) від Ситник з Дубецьких Марії.

19612 Коростіль Михайла з с. Ґаї Заруда (Зборів) від сестри Катерини з Коростілів Беняшевської.

19614 Дубровського Миколу, с. Федя з с. Лопушанка Хоміна (Турка) від Дубровського Миколи, с. Івана.

19615 Файфуревич з Ветушинських Анну від Миколи Ветушинського.

19616 Навроцьку з Слонінків Антоніну з Черновець (Буковина) від Григорович Антоніни.

19617 Ґром Григорія з с. Попилюхи (Камянець, Бесарабія) від Бабій Феодосія.

19618 Желінську з Мандриків Катерину з с. Плешевичі (Перемишль) від Анни з Мандриків Москалик.

19619 Демчук Семена від брата Демчук Василя.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5, PA.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 1. серпня 1950 року помер у 28. році життя скиталець
МАКСИМ ВЕЙКО,
член 93. відділу У. Н. Союзу в Сентрал Фолс, Р. Ай.

Покійний походив зі села Калагурівка, пов. Скалат, Західна Україна. Полишив у смутку жену Еву і 3-річну дочку Марію.

Похоронне Богослуження відправив 4. серпня о. Й. Ґалиш з Вунсакет, Р. Ай., в католицькій церкві, при участи родини, приятелів і знайомих. Тлінні останки поховано на катол. цвинтарі св. Марії в Вест Варвік, Р. Ай. — В. Й. П.!

П. Бенковський, секр.

Дня 27. серпня 1950 року помер
КІНДРАТ ДОВҐАНЮК,
член Тов. Запорозька Січ, від. 192 У. Н. Союзу, в Геркімер, Н. Й.

Покійний родився в селі Ниркуф. Полишив у смутку двох синів і дочку. — В. Й. П.!

М. Політило, секр.

ТАРЗАН, ч. 2422. Забута приязнь.

Тарзан не був приготований на атаку і тому, нападений старим приятелем, упав на землю.

Розюшений Молат скочив якстій на нього.

Серед зловіщого реву й стогону малпа й малпочоловік зводили свій примітивний бій.

Вкінці вищий розум господаря джунглів почав перемагати.